

Діакхетора каьхат.

Программа оттаяьй ФГОСа компоненташца ювзяь, г1алг1ай мотт хьехара Г1алг1ай республика дешара министерство хетаяьча хьокхама программа хьежжа 2 класса г1алг1ай мотт хьехара долча дешара книжках. Книжка чулоацам оттабаьраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев, А.О. Мальсагов. Арахийцад книжка тоа а даь кхозлаг1а 2009 шера «Сердало» яхача издательство-205 оаг1ув.

Юхьанцарча классашка дешара урокаш хьехаш болча хьехархошта хьалхашка доккхий а бехктохкаме а декхаращ латт: дешархой шаьра, нийса, кхетадеш, кьоастадеш деша 1омабар; дешара книжкаш т1арча произведеней чулоацам бовзийтар а цар керттера уйла йовзийтар а.

2 класса дешара книжка чулоацам 10 разделах, дакьах латт:

Гуйра- 7 сахьат ;

Вай Даьй-мохк-4 сахьат ;

Берий вахар- 9 сахьат ;

Вай доттаг1ех-хьайбаех- 11 сахьат;

1а - 6 сахьат;

Болх- йоккха г1озале - 4 сахьат;

Дувца вай ноаноех лаьца- 3 сахьат;

Б1аьсти- 6 сахьат;

Халкьа кхоллам - 15 сахьат ;

Халкьа беламе дувцараш-1 сахьат.

Эрсий йоазонхой произведенеш юкьеяхьара ма1ан да г1алг1ай эрсии литература в1аши ювзяяра, метта к1оаргалонаш, хозал тахкар, шинна метта безам т1абахийтар, сага кхетаме мел лоарх1аме да цу литература чулоацамо хьехар берашта д1ахайтар.

Программа лерх1ам ба:

- дешархой 1омабе шаьра, кхетам болаш, оаз тоаеш тайп-тайпара тексташ еша;

-дешара безам тлабахийтар, члоаглар, книжка дезадалиийтар, из харжа а шоаш деша а хар;

-художественни хлама довзара безам кхебар, произведенеш ешаш дешархоша шоашта хетар дувцар, хьагойтар, озаца а дешашца а сурташ дехкар;

-доттаглар, дикалах, эзделах, бакъдарах кхетам шербар, гларгай литература езаялийтар, цун чулоацамца дешархой дика оамалаш кхейр.

Дешара ларда сурт-сибат.

- Ладувглар хар, шийга дувцар нийса кхетадар, хаттарашта жоп дала хар, текста чулоацам арглар-аглар хургболаш данийсбе хар.

- Сабаре, дешдоакъошца дешарца шаъра, кхетаме дешара дларавалар, нийса, бларчча дешашца, члоаглар деша хар. Тлехь-тлехьаглар сихлуш деша хар.

Литература хара пропедевтика.

-Тайп-тайпара уйлаш йола предложенеш текст йоацалга а, текст сенах оал а хар. Текста чулоацам а кертера уйла а дешархочоа шийна хьаала хар.

- Текста чулоацам хьабувцар, дешалехьа сюжета чу хетаргахьа дувцаргдар е хургдар хьаала хар.

-Дешархошта хьехархочун новкъосталца ха деза текста юкъера синонимаш, антонимаш, эпитеташ хьалеха.

Байта а проза а чулоацам влаци биста, тайп-тайпара жанраш йовза.

Дешархой кхоллама болх.

-Йовхьамех дешар, хьхьокхар, багах а дешашца а сурт дилар, тоае езаца текстаца тайп-тайпара болх бе хар, шера ханашка хьежжа, лалама хьал довзаш хила.

2 класса дешархочун ховш хила дезачун ларда эшамаш.

Дешар.

Уйла тлайохийташ, нийса, бларчча дешашца дешара тлавалар. **1 ахшера** члоагларча озаца ца йовза текст ешаш 40-50 дош а кхы а дукхаглар а деша.

2 ахшера дешар кхетадеш, нийса, оаз а тоаеш, бларчча дешашца, эша сихал а члоаглар а йолаш ца йовза текст ешар 55-60 дош, кхы а дукхаглар дешар.

Дешархошта ха деза:

- дешачун тиллача цлера уйла е, цун чулоацамцара бувзамах, кертера уйла, цун къайлаглар дола малан малаглар да, шоай цли тилла;

- произведене цлерага а сурташка а хьежжа дувцаргдар фуд хар;

- кертера дешаш хьалеха, хьехархочун хаттарашта жоп дала ха;
- жоп ч1оаг1 деш чулоацам чура эша предложенеш хьалехар;
- шоаш текста доаг1а хаттараш отгаде;
- текст доакьошта екъа, шоаш цу доакьошта ц1и тилла;
- текста кертера уйла хьаала, из текста ц1ераца ювзае;
- произведенешка бувцача турпалхоех шоашта хетар дувцар, дийшачох шоашта хетар хьаалар, кортрбар;
- чулоацам нийса а дукха х1ама юкье ца дуташ а хьадувца;
- текста дешаш а предложенеш а юкьейоалаеш хоржаш деша;
- байташ а з1амига дакъилгаш а дагахьа 1омаде, эшача тайпара сиха, оаз тоаеш, ч1оаг1а, текстага хьежжа;
- тайп-тайпара литературни жанраш шоайла къоастае ха (дувцар, фаьлг, байт, к1оаноьлг, шира дувцар, ховли-довзали, кица, дагардерг, илли, кх. д1. а).

Метапредметни

Регулятивни УУД

- Хьехархочунца дешара т1адуьлар отгаде, урока лерх1амга хьежжа. Деша дешара лерх1амашка хьежжа.
- Массанеца цхьана урока план оттае ха, произведени чулоацам хьабувцара план оттае ха. Планага хьежжа беш бола болх тахкар, баьча балха корта бар, мах бар, иштта кхыча дешархой балха мах бар.
- З1амигача тоабаца е шинне цхьана болх беш, кердача темах ховр а, де ховр а хьакьоастадар. Урок йодаш беча балхах раьза хилар е ца хилар д1аяздар, лакхача говзала т1акхувш хилар хьахьокхар.
- Ше баьча балха раьза хилар е ца хилар дешархочо ший ло1амаг1а хьаалар, урока карах ца доалача х1ама теркам бар, из тоадара болх бе лерх1ам дагалацар.

Познавательни УУД.

- Текста тохкам бе ха, хьехархочо хаттарашца новкъостал а деш. Деша къайла ма1ан ха, из тахка.
- Произведенеш шоайла йиста, в1ашкаоттае, юкьарадар а тарадоацар а хьаоалаш.

-Дийшачун дакъа диста мукъама е илли дакъаца, е суртаца, е кицаца.

-Произведени турпалхочо дечун бахъан тахкар. Шийна хетачун, ше яхачун доаг1а масалаш доаладе, даържа дувзаденна къамаьл де.

- Г1алг1ай фаьлгаш кхоллара лерх1ам ха, цар лу пайда, цар лерх1ам ха.

- Поэзи а проза а шоайла къоастае ха, литературнии 1илман кхетам балара тексташи санна.

- Кхоллама навькаш хъахьокхар, тайп-тайпара произведенеш дагалувцаш, проектни т1адулларащ кхоачашдеш.

-Дешашдар кхетаде, дийшар лоацца таблица чу а схема чу а д1аязде ха.

Коммуникативни УУД.

-Дувцара къамаьл оттаде, урока болх беш кадай хила, хаттараш тела. Диалоге, тоабах болх беш дакъа лаца. Шийна бакъахъа хетар ч1оаг1деш, кхычарца къамаьл де хар.

- Темага хъежжа 5-6 предложенех дувзаденна къамаьл оттаде. Проекта 1-2 слайд кхолла. Кхычунга ладувг1а ха, къовсама юкъе дакъа лаца.

-Произведени урпалхочо даьчун мах бе, эзди дешашца къамаьл де.

- Кхыча дешархой урока баьча балха мах бе ха, оттаяьча критерешца.

- Барт бара кийча хилар хъахьокхар, къовсам, дов е цатоам д1абаккхара тайп-тайпара вариацеш йоалае ха.

- Боккхийчарца къамаьл деш, книжкаши, дошлоргаши, энциклопедешеш дешаш кердадар, пайдабар леха.

-Йоккха йоаца презентаци (5-6 слайд дола) боккхийчар новкъосталца кийчъяр, проекта темага хъежжа, слайдашка хъежжа темах лаьца лоацца дувца.

Личности.

- Художественни произведенеш ешарца дезала юкъера безама керттера хьал хар (барт хилар, сий дар, безаме, къахетаме, в1аши новкъостал деш хилар)

- Ше ваьнна моттиг ховш хила, ше малаг1ча этносаца лоарх1аш ва ха. Кхыча къамех цар сий деш къамаьл дар.

- Кхыйола культураш а, къамаш а долга ховш хилар, дикаг1а довзачарех хьадувца ха, культураца е динаца шоай культура е дина таракетараш хьаала хар (нохчий, татараш, 1арбий, сирийцаш, кх. д1. а).

- Юкъя а ца лелхаш, кхычунга ладувг1а ха, ший уйла сатийна д1аалар, тайп-тайпара аргументаш а йоалаеш. Дешархой в1аш кьовсам балара бахъанаш ха.
- Ц1аг1а а классе а книжкаш дешара т1акхувш хилар хьахьокхар, библиотеке ахар, мукъа волча хана, урока эша материал кийчъяр.
- Йоазонхой кхолламах ха безам болаш хилар хьахьокхар, шийна эггара ч1оаг1аг1а безачар ц1ераш яха хар, безара бахъан а хьаалар.
- Литературни кхоллама болх шийна эшаш болга хар.
- Ишколе вахара бокъонаш йовзар, цар дешархочоа луп айда малаг1а ба хар. Дикача дешархочун масалаш доаладе йийшача произведени юкьера.
- Сага новкъостал доацаш ше болх бе ховш хила, ше даьчох жоп дала дезалга ховш хила.
- Поэтически деша хозал ховш хила, йоазонхочо дешашца сурт дулаш доаладаь дешаш хьалаха ховш хила. Хозахийта дешаш а эпитеташ а шоай къамаьла юкьедоаладар.
- Эзделаца дар доацар ховш хила, литературни турпалхоехи эздийча сагахи йоахка оамалаш хьаювцаха, г1улакхаца дар доацар кьоастаде ха.
- Дешаш а яз деш а нийса ваг1арай б1аргий са толха ца дараи йоаг1а бокъонаш ховш хила. К1аьдвалар д1адоаккхаш е еза упражненеш йовзаш, уж еш хила. Саг унахц1ена хилара бокъонаш ц1аг1а а накъайоалаш лелае ха.

Календарни-тематически план.

Дешар 2 класс - 68 сахъат.

№ п/п	Урок яла лерх Iа ха	Бокъон ца йола ха	Урока тема	Са хьа ти й бо а ра м	Дешархой дешара тIехдика хилара бе беза болх. Универсальни дешара ардамаш (УУД).	Материал Iомаяра лоархIаме ардамаш (планируемые рез-ты).		ЦI.болх
Гуйра -7 с.								
1.		6.09.2023	Озанаькъан С. «ГIатта, деша гIо!», Шеденаькъан С. «Ахка дагадоха вайна».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хьаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	Книжкаца болх беш эша хьаракаш малагIаш да хар. Чулоацамаца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоозонхой текстага хьежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
2.		13.09	Йовлой М. «Чкъаьре», Осминаькъан Хь. «Гуйре», «Iажий беша».	1	Дешара кхетама лард Iомаяр, прозаически а поэтически а текстаца болх бе хар Iомадар, кертерадар хьалахар, корта бе хар.	Йоозонхой текстага хьежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, тIехь-тIехьагIа оаз лаьгIъеш дагахьа.		
3.		15.09	«Мужгеи чай» (эрсий фьалг).	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш.	Фольклора жанраш ховш хила. Фьалга турпалий оамалаш тахка хар, фьалга план оттаяр, чулоацам хьабувцар.		
4.		20.09	Янднаькъан Дж. «ГIарагIураш», «Гуйра».	1	Поэтически текста дешара кхетама лард Iомаяр, кертерадар къоастаде хар, дувчачун тохкам бар, кертерадар а кертера доацар а къоастадеш. Байт ювцара говзал Iомаяр, цун хьал, оамал хьахьокхаш.	ГIалгIай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахьа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		
5.		22.09	Шеденаькъан С. «Акха боабашк».	1	Дувцар хьадувцара нийса логически къамаьла «зIы» оттаяр, дийшачох лаьца нийсархошца къамаьл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически маIан дар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бIарчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоозонхочоа хетар а хьаала		

					хар.		
6.		27.09	Хамхой А. «Дошо гуйре». Кицаш.	1	Хьехархочо а дешархоша а дешашдар чулаца, тара дар хьалеха хар, шийна хетар хьаала а кертерадар хьалаха а хар.	Гуйрах лаьца дешашца лоацца дувцар кхоллар, шаьра, оаз тоаеш дешар. Логически тохар долаш деша хар. Дийшачун ма1ан дар, кицай ма1ан дашхар. Кицаш довзар, тарадараш доаладар.	
7.		29.09	Шеденаькъан С. «Гуйрен г1улакхаш».	1	Дийшачун тарадар доаладе а, къамаьла юкье дакъа лаца а, текста юкье логически соцам беш деша хар а ч1оаг1дар. Текста тохкам бар, чулоацам хьабувца хара план оттаяр, дошлоргаца болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дizza жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкьера ца доаккхаш.	
Вай Даьй-мохк- 4 с.							
8.			Шеденаькъан С. «Хьа з1амига Даьхе-Г1алг1айче».	1	Эшаш йола информаци книжка т1ара хьалаха 1омадар, текста чулоацам кхетабара дешаш логически бувзам боа ца беш 1одеша хара болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дizza жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкьера ца доаккхаш.	
9.			Янднаькъан Дж. «Наьна лоамаш», Гамботнаькъан Б. «Лоамашка», Чаккенаькъан Ю. «Машар эш».	1	Поэтически текст ешаш соцам бе беза моттигаш гучаяхар, юкьарадар а кертерадар а къоастаде хар, дешархой дийшачох шоайла къамаьл де 1омабар, ший уйлаш къамаьлага нийса йила хар хьехар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.	
10		4.10	Шеденаькъан С. «Хьа йоккха Даьхе-Росси», «Вай турпала юрташ».	1	Прозаически текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хьалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувцачун кертера уйла ца йоаеш.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дizza жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкьера ца доаккхаш.	

11		6.10	Шеденакъан С. «Вай герб», «Вай байракх». Кицаш.	1	Текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хъалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувчачун кертера уйла ца йоаеш.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ъеш дагахьа.		
Берий вахар- 9 с.								
12		11.10	Шеденакъан С. «Фу аьлар лоро?»	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл отгаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план отгае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
13		13.10	Гарчакхнакъан С. «Мекъал», Танкнакъан А. «Хъаьша ларх1ар».	1	Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар. Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл отгаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
14		18.10	Танкнакъан А. «Накъа эздел».	1	Шийна хетар а ховр а дувца хар, дешархошца къамаьла юкъе дакъа лацар, дешачун ма1ан кхетадергдолаш логически соцам беш дешар б1арчча дешашца.	Г1алг1ай г1улакх, эздел ховш хила, вахарца дувзаденнача г1улакхех къамаьл де хар, шаьра дешар, хоржаш дешар, доакьош де хар.		
15		20.10	Боазаркъанаъкъан М. «Туми».	1	Произведе не кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план отгае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		

16		25.10	Коазой Т. «Уй да бехке».	1	Оазаца текста турпалий эмоционални оамал хяхьокхар, б1арчча дешашца дешарца логически бувзам боа ца бар, прозаически текст ма1ан доа ца деш деша 1омадар.	Дувцара чулоацам лоацца кертерадар ца дуташ хьабувца, б1арчча дешашца, шаьра деша, доакьошта екьа текст, масалаш доаладе хар.		
17		27.10	Хьоашалнаькъан 1. «Доккха дий дуне?», Мазинаькъан М. «Оахца Муса».	1	Оазаца ший уйла –нигат хяхьокхар, отгадаьча хаттара книжка т1ара сихха хьа а леха нийса жоп дала хар, дошлоргаца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хьаала хар.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ъеш дагахьа.		
18		8.11	Ахилгнаькъан М. «Изаш», Шеденаькъан С. «Мурад».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
19		10.11	Шеденаькъан С. «Деша аха к1ордадаьд».	1	Оазаца ший уйла –нигат хяхьокхар, отгадаьча хаттара книжка т1ара сихха хьа а леха нийса жоп дала хар, дошлоргаца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хьаала хар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план отгае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
20		15.11	Горчханнаькъан Б. «В1аьхий Аслан». Кицаш.	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план отгае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала		

					дешар.	хар.		
Вай доттаг 1ех-хъайбаех-11 с.								
21		17.11	Ушинский К. «Хъайбаш къовсадалар», Хъоашалнакъан 1 «Борцакх».	1	Текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хъалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувчачун кертера уйла ца йоаеш.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лабг1ъеш дагахъа.		
22		22.11	Шеденакъан С. «Зоопарке».	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
23		24.11	«Борзи сискали» (фаълг), Ахилгнакъан М. «Бакъилг», 1арчакхнакъан Т. «Тайша б1ийг».	1	Дувцар хъадувцара нийса логически къамаъла «з1ы» оттаяр, дийшачох лаъца нийсархошца къамаъл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически ма1ан дар.	Дийнатех дола фаългаш ховш хила, Шаъра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна фаълга турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца фаълга турпала сурт-сибат дила хар.		
24		29.11	Хъоашалнакъан 1. «Х1аьтал-митал» , «К1азилги газилги», «Г1аьзии аьрзии».	1	Бахъанай хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1аьла произведенеш йовзаш хила. Фаългаи дувцарай юкъе башхало малаг1а я хар, дийнатех лаъца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.		

25		6.12	Хамхой М. «Борз». Дидигнакъан А. «Фатимай пхьагал».	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар Хьахинначуннеи бахъанаи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хьежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, тIехь-тIехьагIа оаз лаьгIъеш дагахьа. Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бIарчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
26		8.12	Патнакъан С. «КIазилг».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар.	Фаьлгаи дувцараи юкъе башхало малагIа я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хьалехар.		

27		13.1 2	Ганенакъан М. «Цици», Мерешкнакъан С. «Къулац».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка книжкаца болх бе хар, хоржаш дешар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бIарчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
28		15.1 2	«Маькара цогал» (фаьлг). Кицаш.	1	Бахъанаи хьахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		

					малагIа я ховргдолаш нийса дешар.			
29		20.1 2	«Борзи цогали» (фаьлг).	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл отгаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	ГIалгIай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар отгаде хар, книжка тIарча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, маIан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
30		22.1 2	«Сай» (фаьлг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хъаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Дийнатех дола фаьлгаш ховш хила, Шаьра, оаз тоаеш бIарчча дешашца деша. Оазаца шийна фаьлга турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца фаьлга турпала сурт-сибат дила хар.		
Iа – 6 с.								
31		27.1 2	Осминаькъан Хь. «Iа», Пушкин А. «Iан сайре».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а вIаши духъала а маIан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хъежжа зIамига текст отгае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, тIехь-тIехьагIа оаз лаьгIъеш дагахъа.		
32		29.1 2	Лаьннаькъан М. «Лийга дув».	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фаьлгаи дувцарай юкъе башхало малагIа я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.		
33			Шеденаькъан С. «ЖIале лар».	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл отгаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бIарчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план отгае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		

34		Ведажнакъбан А. «1ай», Гамботнакъбан Б. «Чарахье».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	1аламах лаъца йола произведенеш йовзаш хила, 1алама сурташ хъахъокха дешаш хъалехар, йоазонхочун уйлаш хъахъокха дешаш хъалехар, ший уйлаш лоаца дувцарга яхка хъаювца хар.		
35		Хъоашалнакъбан 1. «1ай хъунаг1а», Мазиначкъбан М. «1ан ди»,	1	Текста дешара кхетама лард 1омаяр, кертерадар къоастаде хар, дувчачун тохкам бар, кертерадар а кертера доацар а къоастадеш. Байт ювцара говзал 1омаяр, цун хъал, оамал хъахъокхаш.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ъеш дагахъа.		
36		Мазиначкъбан М. «Марем», Кхоартой М. «1ан ловзар».					
Болх-йоккха г1озале- 4 с.							
37		Шеденакъбан С. «Маднат»	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл отгаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план отгае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
38		1арчакхнакъбан С. «Ахъмад- г1ишлонхо». Классал арахъа дешар «Фаьлгаш»	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Дийшар вахарца дувза а диста а хар. Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
39		Шеденакъбан С. «Хъан болх ба дикаг1а?», Осминакъбан Хъ. «К1а, к1а».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Дийшар вахарца дувза а диста а хар.		

					далар.			
40			Гаьгенаькъан Г. «Жагу хургва со а», Осминаькъан Хь. «Фийг». Кицаш.	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар.	ГIалгIай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахьа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		
Дувца вай ноаноех лаьца -3 с.								
41			Хамхой А. «Са нана дика я», Меданаькъан З. «Са даь-нана».	1	Текста эмоционални оамал кьоастаяр. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хьежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар. Шаьра деша, тIехь-тIехьагIа оаз лаьгIъеш дагахьа.		
42			Хамхой Т. «Са нана», «Бекарг» (фаьлг).	1	Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал кьоастаяр.	ГIалгIай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка тIарча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, маIан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
43			МутаIалнаькъан Хь.-Б. «Башир», Ахилгнаькъан М. «Мама яь ди», Кхузгнаькъан И. «Нана».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца кьамаьла юкье дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар.		
БIаьсти -6 с.								
44			Шеденаькъан С. «БIаьстен бутт»	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар,	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила. Произведени чулоацамах лаьца кьамаьл де хар.		

				хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	Гонахьарча 1аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.		
45			Хьоашалнаькъан 1. «Б1аьсти».	1 Текста эмоционални оамал кьоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила. Произведени чулоацамах лаьца къамаьл де хар. Гонахьарча 1аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.		
46			Патнаькъан С. «Оалхазараша б1енаш мишта дехк», Шеденаькъан С. «Алкхашк 1овдала яц».	1 Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ьеш дагахьа.		
47			«Бекарг» (фаьлг).	1 Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар	Г1алг1ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
48			Хьоашалнаькъан 1. «Бумбарг», «Чхьовкарч», «Алкхашкаш», «Боали хьачи».	1 Текста эмоционални оамал кьоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила.		
49			Чахкенаькъан С. «Мала мичахьа вах», Хьоашалнаькъан 1. «Готахьазилг», «Борг1илг».	1 Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал кьоастаяр.	Г1алг1ай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахьа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		
Халкъа багахьувцам – 16 с.							

50		Шеденакъян С. «Багахбувцам».	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	ГIалгIай багахбувцамах кхетам хила, кIоарга маIан чулоацаш оттадаьча багахбувцама доакьош ховш хила.		
51		Дагардергаш.	1	Хьехархочо а дешархоша а дешашд ар чулаца, тара дар хьалеха хар, шийна хетар хьаала а кертерадар хьалаха а хар.	ГIалгIай багахбувцама доакьош ховш хила, уж шоайла кьоастаде, масалаш доаладе. Книжка тIара а журналалаш тIара а уж хьалаха а кьоастаде а хар.		
52		Пхьабуаргаш.	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	ГIалгIай багахбувцама доакьош ховш хила, уж шоайла кьоастаде, масалаш доаладе.		
53		Тхьуж–илли. Малав майрагIа. Хьоастарг.	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар.	ГIалгIай багахбувцама доакьош ховш хила, уж шоайла кьоастаде, масалаш доаладе. Бераш Iомаде шоаш дагалаца а хьакхолла а тхьуж-иллеш, хьоастаргаш.		
54		«Цогала питам» (кIоанолг).	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. КIоанолга турпалий оамалаш тахка хар, план оттаяр, чулоацам хьабувцар.		
55		«Борзи жIалии» (кIоанолг).	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп	КIоанолгаш довзаш хила, цар маIан тахка ха, чулоацам хьабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш деша.		

				далар.			
56			«Кери кьайги» (кӀоанолг), «Нали, цогали, борзи» (кӀоанолг).	1	Кхетам болаш деша хар Ӏомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вӀаши духьала а маӀан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	КӀоанолгаш довзаш хила, цар маӀан тахка ха, чулоацам хьабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш отгаде а, хоржаш деша.	
57			«Цогали боабашки» (фаьлг).	1	Кхетам болаш деша хар Ӏомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вӀаши духьала а маӀан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	ГӀалгӀай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар отгаде хар, книжка тӀарча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, маӀан кхетадеш деша. Хоржаш деша.	
58			«Даде кӀаьнк» (фаьлг).	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагӀа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хьабувцар.	
59			«Дог-майраУртиг» (фаьлг).	1	Хьахинначуннеи бахьанай юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл отгаде хар, бӀарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагӀа я ховргдолаш нийса дешар.	Майралахи хьаькъалахи лаьца фаьлгаш хар, тарадар доаладар, шаьра, бӀарчча дешашца дешар. Дувцара къамаьл шаьрдар, чулоацам хьабувцар.	
60			«ДегӀар-м хьатӀадоагӀаргда (фаьлг).	1	Кхетам болаш деша хар Ӏомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вӀаши духьала а маӀан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Фаьлгаш хар, тарадар доаладар, шаьра, бӀарчча дешашца дешар. Дувцара къамаьл шаьрдар, чулоацам хьабувцар.	

61		«Боджи борзи» (фаьлг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	ГIалгIай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка тIарча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, маIан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
62		«Оакхарий чарахье» (фаьлг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар.	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хьабувцар.		
63		«Хьинар дола пхьид». «БоргIали котами».	1	Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Дийнатех дола фаьлгаш ховш хила, Шаьра, оаз тоаеш бIарчча дешашца деша. Оазаца шийна фаьлга турпалех хетар хьагойтар, нийса хьабувцар. Дешашца фаьлга турпала сурт-сибат дила хар.		
64		«Циски цогали» (фаьлг).	1	Хьахинначуннеи бахьанаи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	ГIалгIай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка тIарча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, маIан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
65		«Люми цогали» (фаьлг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, оазаца хьай царцара безам е эгIазло хьахьокхар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хьабувцар.		

				лацар, хаттарашта дизза жоп далар.			
Халкъа беламе дувцараш- 2 с.							
66			«Хьоара кад балара», «Вас хинна латт со»,	1	Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Беламе дувцараш ховш хила, тайп-тайпарча книжкаш тIара, журналаш тIара уж дешар, чулоацама тохкам бе хар, хьадувцар. Кхыйола гIалгIай багахбувцама жанраш хар.	
67			«Говр хила гIийрта вир», «Ада хIана уд вай?»	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Тайп-тайпарча книжкаш тIара, журналаш тIара беламе дувцараш дешар, чулоацама тохкам бе хар, хьадувцар. Кхыйола гIалгIай багахбувцама жанраш хар.	